

Catalanisme i capital

FERRAN MASCARELL / Historiador

AVUI, 16 de desembre del 2008

UN: En clau catalanista la renúncia a edificar fins al límit del possible una capital forta, líder en el mapa mundial de ciutats, competitiva amb Madrid, reconeguda per tots els catalans, ben associada i cooperativa amb la resta de ciutats de Catalunya, ha estat un error de greus conseqüències. L'estan pagant els ciutadans de Barcelona, però encara més el conjunt de ciutadans de Catalunya i la mateixa catalanitat.

DOS: EL CATALANISME NOUCENTISTA d'en Prat de la Riba i de Cambó va apostar ara fa 100 anys per enfortir el paper de l'envellida capital. Les ambicions d'aquelles generacions van incloure sempre la voluntat de dotar Catalunya d'una gran capital. Varen intuir que els nous temps es desplegarien en els nous espais urbans. Van jugar la carta de la Barcelona capital com un objectiu bàsic del país. Pensaven que recuperar plenament la nació exigia constituir una gran capital. Barcelona havia d'aportar a Catalunya la força d'un gran focus metropolità que imaginaren que havia d'esdevenir el principal centre cultural i el primer port de la ribera mediterrània. Tenien ambició de país i la reflectiren - també- en el seu projecte de ciutat capital.

TRES: ÉS CONEGUT QUE LES VICISSITUDS polítiques posteriors foren contràries a aquest projecte. I és clar que els enemics de Catalunya sempre van tenir clar que una gran Barcelona era un contrapès potencial a una determinada idea d'Espanya. El franquisme tingué entre els seus objectius negar Barcelona i potenciar Madrid, la gran capital de la hispanidad. Així i tot, la força del catalanisme antifranquista trobà en la

capital catalana el seu aparador de referència. La Barcelona del 1975 era la capital democràtica de l'Estat. No era encara la gran capital mediterrània somiada per les generacions del 1900, però era una ciutat profundament dinàmica, creativa i democràtica. Les portes de la vella ambició col·lectiva de materialitzar la gran capital del sud d'Europa semblaven definitivament obertes.

QUATRE: A PARTIR DEL 1980 LES COSES es van capgirar. Els partits que van governar els primers 20 anys de la Catalunya autonòmica van descobrir que enfrontant una determinada idea de Catalunya amb la ciutat gran es podia obtenir un notable rendiment partidista. Practicaren vers Barcelona una política errònia, segurament molt útil en termes partidistes, però molt negativa per a Catalunya. Després, paradoxes de la política, els mateixos partits que la criticaren en el moment de governar, practiquen sense rubor la mateixa política. Només cal recordar les bestieses que es van arribar a dir durant la recent crisi de l'aigua; només cal observar el bloqueig que impedeix qualsevol forma de govern metropolità.

CINC: SIGUI COM SIGUI, TOTA RENOVACIÓ del catalanisme obligarà a repensar totes aquestes coses. S'ha de trencar absolutament amb els prejudicis, les simplificacions i els interessos partidistes que amaga el debat entre Catalunya i Barcelona. És un debat fals, motivat per interessos gens innocents, que perjudica Barcelona i Catalunya. Catalunya no es pot permetre el luxe de fer de Barcelona el boc expiatori de les males polítiques. Catalunya és un país petit. Res impedeix, excepte la falta col·lectiva d'ambició i encert, plasmar una Catalunya ciutats: una Catalunya articulada, cohesionada, amb nivells iguals de qualitat de vida; com res impedeix, més enllà dels prejudicis, que la Barcelona capital sigui

entesa com la proa de la presència dels catalans al món. Una Catalunya intel·ligent ha de saber aprofitar i potenciar tot allò que el país té. El catalanisme haurà de renovar i reconstituir els esmicolats lligams entre el país i la seva capital. I la capital haurà de mostrar que és capaç de sortir del seu emmirallament.

SIS: LA CATALUNYA CIUTATS FUTURA no es pot permetre el luxe de mantenir inflamada una teòrica incompatibilitat entre el país i la seva capital. Ben al contrari. A Catalunya li convé una gran capital, segura i convençuda, reconeguda i respectada. Una capital forta és un capital simbòlic bàsic en qualsevol nació, i encara més a Catalunya.